

Dve storočia rasového konfliktu v USA a zlyhanie utópie

Branislav Michalka

2. mája 2024 ✚ *Spoločnosť*

Na počiatku bolo otroctvo

Obyvateľstvo čiernej rasy bolo na územie Spojených štátov privázané obchodníkmi s otrokmi počas štyroch storočí – od 16. do 19. storočia. Tento príliv sa zastavil až po vojne Severu proti Juhu, ktorá sa skončila porážkou Konfederácie. Následne dostali potomkovia afrických černochoch, dnes nazývaní Afroameričania, občiansku slobodu a prestali byť otrokmi. Ich celková situácia sa však nezlepšila, skôr naopak. Patriarchálny systém južanskej aristokracie im totiž poskytoval určité istoty, ktoré im dravá a hrabivá spoločnosť industriálneho kapitalistického Severu nedokázala a ani nechcela poskytnúť.

Rasové nepokoje v roku 1968

zdroj: Flickr

Mnohí černošskí veteráni otrokárskoho systému neskôr sentimentálne spomínali, ešte v 20. rokoch minulého storočia, na doby pred občianskou vojnou, ako na časy, keď mali zabezpečený pokojný život, s istotou ubytovania a bez nutnosti hľadať si prácu. Agrárna idyla „starého dobrého Juhu“ ostro kontrastovala so špinou industriálneho Chicaga, Detroitu alebo Pittsburghu na Severe. Patriarchálne vzťahy síce nepoznali prvok černošskej dôstojnosti, ale nechýbala im určitá rodinná atmosféra, často síce prísna, ale odmietajúca čisto peňažné vzťahy a motiváciu.

Južanský plantážnik pristupoval k otrokovi ako k silnému, vášnivému a nerozumnému dieťaťu, ale nie ako k citrónu, ktorý treba vyžmýkať a odhodiť. Už z čisto ekonomických dôvodov bol otrok drahou záležitosťou a predstava, že niekto pre potešenie ničí niečo/nieкого, do čoho investoval značnú sumu peňazí, je naivná. Kapitalista, naopak, takto neuvažoval. Černošský robotník ho nezaujímal ako súčasť rodinného majetku a komunity, ale bol pre neho len lacnou dočasnou pracovnou silou, ktorá môže, po odpracovaní dohodnutej práce, pokojne slobodne zomrieť od hladu, ako každý iný slobodný človek.

Oslobodenie?

Protestantská spoločnosť v Spojených štátoch do roku 1945 bola na rozdiel od katolíckej spoločnosti v Južnej Amerike silne rasovo segregovaná. Absencia katolíckeho učenia, ktoré nikdy nepovažovalo miešané

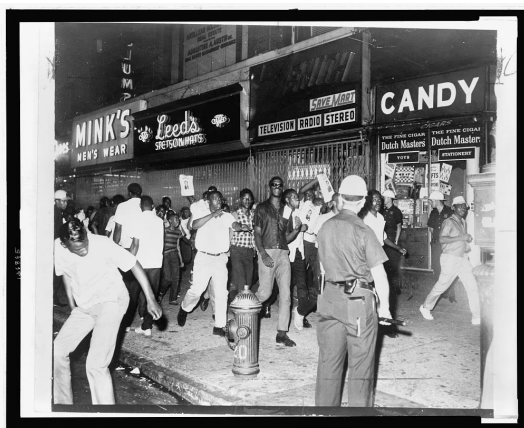
sobáše medzi belochmi a inými rasami za niečo neprípustné, vytvorila protestantskú a puritánsku predstavu černochoch a Indiána, ako zvláštnych ľudských bytostí, pri ktorých je kríženie s belochmi zločinom a spoločenským tabu. Aj katolíci síce pripúšťali, že kríženie je kultúrnym a sociálnym rizikom, avšak z princípu uznávali, že ho nie je možné odmietnuť, ani zakázať. A tak zatiaľ čo je Južná Amerika svojím rozšíreným mesticizmom dokladom o katolíckej benevolencii k miešaným sobášom, severoamerická spoločnosť sa rozhodla ísť cestou rasovej segregácie.

Postavenie černochoch sa tým v podstate oproti minulosti ešte zhoršilo. Po získaní občianskej slobody a zavedení rasovej segregácie (1896), došlo k úplnému oddeleniu rás a medzi komunitami vznikli priepasti, ktoré sa už nikdy nepodarilo preklenúť. Konfrontácia černochoch s belochmi zo Severu, ktorí predtým počuli o černochoch často len z rozprávania, bola pre černochoch šokujúca. Od bojovníkov Severu za svoje oslobodenie čakali rasovú ústretovosť, ale realita bola úplne odlišná.

Zatiaľ čo Južania už boli na černošské obyvateľstvo zvyknutí, tak ľudia na Severe a Stredozápade vnímali černochoch ako anomáliu z Juhu a vykazovali omnoho väčší odstup, chlad a averziu. Priamy kontakt dvoch rás, najmä v belošskom proletárskom prostredí, ktoré vnímalo černochoch ako nepriateľskú lacnú pracovnú silu, vyústil do čoraz otvorenejších konfliktov.

Vzrast masových konfliktov

Najviac rasových zrážok prebehlo v prvej polovici 20. storočia, počas I. svetovej vojny a tesne po jej ukončení. Leto 1919, nazývané aj Red Summer (Červené leto) prinieslo explóziu rasových konfliktov, najmä vo veľkých priemyselných centrách ako Chicago, Illinois a Washington D. C. Jednou z príčin bola masová ekonomická migrácia černochoch počas vojny do ťažkého zbrojárskeho priemyslu, železiarní a oceliarní. Násilie v Chicagu trvalo 30 dní a zomrelo pri ňom 23 černochoch, 15 belochov a stovky obyvateľov boli zranených.

Rasové nepokoje v Harleme, 60. roky 20. storočia

zdroj: LOC's Public Domain Image Collection – Get Archive

Hospodárska kríza (krach obchodu s bavlnou) aj II. svetová vojna (rast ťažkého priemyslu) urýchlili migráciu černošskej populácie z juhu na sever a zvýšili potenciál rasových konfliktov. Počet černochoch na Severe vzrástol o 49 %.

V roku 1943 vypukli veľké rasové nepokoje v Detroite. Zahynulo pri nich 25 černochoch a 9 belochov. Ranených bolo 433 ľudí. Nepokoje potlačila až armáda, pričom vláda nasadila až 6000 vojakov. O mesiac

neskôr vypukli podobné nepokoje v New Yorku. Japonská propaganda dala vytlačiť letáky, vyzývajúce čiernych vojakov v Tichomorí, aby bojovali proti bielym.

Boj proti rasovej segregácii

Zmeny v politických systémoch po roku 1945, smerom k liberalizmu a ľavici, odštartovali aj proces boja amerických černochoch proti rasovej segregácii. Hnutie, ktoré bolo pôvodne od 30. rokov organizované černochochmi, sa však postupne dostávalo pod beloškú ľavicovú kontrolu. Predstavitelia tohto boja boli často previazaní s agendou Komunistickej strany a vyvolávanie rasových nepokojov bolo obľúbenou deštruktívnou zbraňou tajnej služby Sovietskeho zväzu.

Typickým príkladom bola slávna aktivistka Rosa Lee Parksová, ktorá sa preslávila v roku 1955 odmietnutím uvoľnenia miesta v autobuse, ktoré bolo vyhradené pre belochoch. Bola aktivistkou (údajne ale nie členkou) Komunistickej strany USA (CPUSA) a celá akcia bola dôkladne naplánovaná. Parksová bola školená v Highlander Folk School, v meste Monteagle, štát Tennessee, ktorú založili v roku 1932 dvaja členovia KS, Myles Horton a James Dombroski. Podobné školenie na tej istej škole absolvoval aj Martin Luther King Jr., ktorý v súkromí hovoril o sebe ako o marxistovi. Jeho obaja sekretári, Bayard Rustin a Jack O'Dell boli členmi KS, ako aj autor jeho prejavov a organizátor zbierok Stanley Levinson.

Hnutie za občianske práva sa čoskoro dostalo pod vplyv belošských neomarxistov zo stredostavovských, dobre situovaných rodín, ktorí vnímali černošskú komunitu ako nástroj boja s kapitalizmom. Segregáciu sa nakoniec podarilo zrušiť vďaka pokojným protestom, ale pachuť komunistického vplyvu zostala. Južanský politik George Wallace sarkasticky poznamenal, že *„Federálna vláda, ktorá dnes prenasleduje belošskú spoločnosť, je zložená z jednotlivcov, ktorí ešte nedávno tvrdili, že Fidel Castro je v duši veľký demokrat a že Mao Cetung bol len agrárny reformátor.“*

Nástup násilia

Protesty však neboli len pokojné a to na oboch stranách. Násilie začalo eskalovať začiatkom 60. rokov. V roku 1960 došlo k prvému útoku černochoch v Benton Harbor, v Michigane. K belošským rasovým nepokojom došlo v roku 1962 v Mississipi, pričom boli dvaja mŕtvi, z toho jeden zavraždený francúzsky novinár a viac ako 300 ranených. V roku 1963 počas akcie M. L. Kinga v Birminghame došlo k bombovému útoku na motel, v ktorom býval. Na mieste činu došlo ku konfliktom medzi černochochmi a políciou a následné nepokoje musela potlačiť Národná garda. 15. septembra 1963 zaútočil Ku Klux Klan bombovým útokom na černošský kostol, následkom čoho zahynuli štyri dievčatá.

V roku 1964 vypukli černošské nepokoje v Rochestri, štát New York, pri zatýkaní opitého černocho Randyho Manigaulta. Prizerajúci sa černosi napadli políciu a následne vypukli trojdňové nepokoje, pri ktorých zomreli traja príslušníci Národnej gardy (pád vrtuľníka) a jeden civil. 350 ľudí bolo zranených a 204 obchodov bolo vyrabovaných. V tom istom roku došlo k násilnostiam v Haarleme. Policajný dôstojník zastrelil mladého černocho, ktorý na neho zaútočil nožom. Nasledovalo 6 dní násilia a rabovania: okolo 500 osôb bolo zranených. Nepokoje sa rozšírili aj do iných miest a boli obzvlášť silné v Jersey City, v Chicagu a vo Filadelfii černošský dav vypálil väčšinu belošských podnikov v severnej časti mesta; 341 ľudí bolo zranených.

V roku 1965 prebehli nepokoje v Los Angeles. Bilancia bola 34 mŕtvych a 1032 ranených. Následne sa násilie rozšírilo do vyše 30 miest. V roku 1966 sa černošské nepokoje rozhořeli znovu a nasledovala séria piatich násilných zrážok prebiehajúcich v rôznych mestách počas leta až do septembra.

Konflikt vrcholí

Nasledujúce tri roky patria k najkrvavejším v histórii černošských nepokojov. Do roku 1969 prebiehali neustále zrážky, či už spontánne alebo organizované rôznymi extrémistickými skupinami, medzi černošskou komunitou a poriadkovými silami. Najbrutálnejšie boli nepokoje v meste Detroit v roku 1967. Násilnosti trvali celý týždeň a vyžiadali si 43 mŕtvych (33 černochoch a 10 belochov) a viac ako 1000 zranených. Dochádzalo k rabovaniu, podpaľačstvu a demolácii na území celého mesta. Do mesta musela byť povolaná armáda s tankmi a bol vyhlásený výnimočný stav. 2509 obchodov bolo vyrabovaných, 338 rodín stratilo strachu nad hlavou.

Horiaca černošská štvrť v Tulse, rok 1921

zdroj: Picryl

V roku 1968 bol zavraždený M. L. King a jeho smrť vyvolala nepokoje v množstve miest. Vo Washingtone bolo 12 mŕtvych a 1097 ranených, v Louisville boli 2 mŕtvi, v Baltimore 6 mŕtvych, 700 ranených, vyplienených viac ako 1000 obchodov. Celková bilancia škôd po celom území USA bola značná.

S príchodom 70. rokov nastalo utlmenie nepokojov, ale v roku 1980 vypukli opäť nepokoje v Miami, ktoré si vyžiadali 15 ľudských životov a 188 ranených. Bolo vyplienených viac ako 1000 obchodov. Obzvlášť tektonickou lokalitou sa javí mesto Benton Harbor v Michigane, v ktorom sa násilnosti opakovali v rokoch 1960, 1966, 1967, 1990 aj 2003.

Mimoriadne brutálne boli černošské nepokoje v roku 1992 v Los Angeles. Vyžiadali si 53 mŕtvych a v tej dobe už politicky korektné médiá zámerne zmenšovali škody, napáchané rabujúcimi masami. V každom prípade o katastrofálnej situácii svedčí nasadenie Národnej gardy. V pamäti zostali aj černošské rabovania a násilnosti počas záplav v New Orleanse.

Výsledok liberálnych utópií - úpadok černošskej komunity

Tlejúca rasová nenávisť pravidelne eskaluje dodnes v menších i väčších násilnostiach. Udalosti na prelome mája a júna roku 2020 a hnutie Black Lives Matter predstavujú zatiaľ poslednú perlu násilia, na desaťročia sa vinúcom náhrdelníku brutality a nenávisti. Násilie trvajúce od začiatku 60. rokov je zrkadlom nastaveným utopickým, ľavicovo-liberálnym predstavám o multikulturalizme.

Černošská populácia, ktorej úpadok je nepopierateľný, sa stala rukojemníkom neustáleho sociálneho experimentovania belošskej ľavice. Po 150 rokoch oslobodzovania je na tom černošská komunita paradoxne horšie, ako pred šesťdesiatimi rokmi. Rozpadnuté rodiny, gangsterská subkultúra, drogy a prostitúcia. Niektorí veteráni boja proti segregácii dokonca pri spätnom pohľade tvrdia, že počas segregácie boli černosi oddelení od výstrelkov belošskej dekadencie a mali vyššiu morálnu, náboženskú a kultúrnu úroveň.

Utopické riešenia a sociálne inžinierstvo zlyhali. Náprava by mohla prísť len vďaka obnoveniu kresťanskej morálky. Tomu však zatiaľ nič nenasvedčuje. V černošskej, aj belošskej časti americkej populácie. A v priznaní si, že kultúrne a povahové rozdiely medzi rasami skutočne existujú a nie sú len výplodom abstraktných úvah pravicových intelektuálov. Tomu však bráni súčasná utopická a neomarxistická ideológia, ktorá ovládla globalizovaný Západ.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/usa-155-rokov-rasoveho-konfliktu/>